

Reykjavík, 30. september 2024

MSS24090168

UMSÖGN

Viðtakandi: Félags- og vinnumarkaðsráðuneytið

Sendandi: Reykjavíkurborg

Umsögn Reykjavíkurborgar um drög að tillögu til þingsályktunar um stefnu og framkvæmdaáætlun í málefnum innflytjenda, mál nr. S-178/2024.

Vísað er til máls nr. S-178/ 2024 sem birt hefur verið í samráðsgátt stjórnvalda er varðar drög að tillögu til þingsályktunar um stefnu og framkvæmdaáætlun í málefnum innflytjenda.

Reykjavíkurborg fagnar því að nú sé unnið að stefnu og aðgerðaráætlun í þessum málaflokki. Áætlunin er vel unnin og þar er að finna margar góðar aðgerðir.

Reykjavíkurborg telur þó rétt að vekja athygli á nokkrum atriðum. Meðfylgjandi eru athugasemdir sem teknar voru saman af sérfræðingum mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu og skóla- og frístundasviðs Reykjavíkurborgar.

Aðgerð 1.2.1, liður c: Reykjavíkurborg tekur undir mikilvægi þess að fyrirtæki hljóti fræðslu um kosti fjölmenningslegs vinnuumhverfis. Einnig mætti kynna fyrir fyrirtækjum leiðir til að taka vel á móti innflytjendum inni á vinnustaðnum.

Aðgerð 2.1: Reykjavíkurborg vill benda á mikilvægi þess að upplýsingar séu aðgengilegar á auðlesnu máli. Auk þess er ákveðinn hópur notenda einstaklingar sem hvorki eru skrifandi né læsir á sitt móðurmál. Þegar byggja á upp notendabjónustu er mikilvægt að efnið sé sjónrænt, munnlegt o.s.frv. Aukið aðgengi að upplýsingum er lykilatriði, en oft eru mál of flókin til að einstaklingar geti ráðið rétt sinn af almennum upplýsingum. Öll samskipti við hið opinbera verða auk þess flóknari þegar

Reykjavík

Íslenskukunnáttu er áfátt. Þess vegna telur Reykjavíkurborg mikilvægt að innflytjendum standi einnig til boða einstaklingsráðgjöf.

Aðgerð 2.2.5: Reykjavíkurborg telur nauðsynlegt að endurskoða þjónustu við börn með mjög rofna skólagöngu og setja á fót úrræði sem mætir námslegri og félagslegri aðstöðu þeirra. Námsframboð þarf að taka mið af þessum hópi og virkni í samfélaginu, þar sem horft er til styrkleika þeirra og náms við hæfi. Áhersla skal ekki síður lögð á félagslega þátttöku með fjölbreytt framboð í huga. Ennfremur þarf að efla stuðning við börn með fjölbreyttan tungumála og menningarbakgrunn á leikskólastiginu.

Aðgerð 2.4: Reykjavíkurborg fagnar því að aukið verði við fjármagn sem ætlað er til rannsókna á íslenskum veruleika í innflytjendamálum. Algegnnt hefur verið hér á landi að erlendar rannsóknir séu yfirfærðar á íslenskan veruleika þrátt fyrir ólíkar aðstæður og ólíkan bakgrunn innflytjenda. Sem dæmi telur Reykjavíkurborg að ákveðin þekkingareyða sé til staðar varðandi aðgengismál og viðhorf til þeirra á Íslandi. Reykjavíkurborg telur þó varhugavert að hengja fjármagn á efnisorð á borð við “inngildandi samfélag”. Sú framkvæmd gæti leitt af sér að rannsóknir yrðu einhæfar og drægju e.t.v. upp skekkta mynd af áskorunum innflytjenda í íslensku samfélagi. Hætt er við að til verði einhvers konar “hreinrannsóknarstefna” þar sem aðeins þeir fræðimenn sem vilja rannsaka inngildingu fái brautargengi á meðan þeir sem vilja rannsaka misskiptingu eða það sem miður fer í samfélaginu upplifi þöggun í formi fjársveltis þar sem þeir eru ekki að rannsaka *réttu atriðin* í málefnum innflytjenda.

Aðgerð 3.2.1: Líkt og fram kemur í stefnunni er nauðsynlegt að öflug fagstétt kennara í íslensku sem annars máls sé studd með öllum ráðum. Reykjavíkurborg telur að hér væri hægt að áréttta að þegar nemendur hafa lokið við námsgreinina íslenska sem annað mál njóti þeir áframhaldandi stuðnings til að ná aldurstengdum viðmiðum í námsgreininni íslensku. Kennaramenntun hlýtur að taka mið af breyttu samfélagi og tryggja þarf að allir kennarar líti á sig sem íslenskukennara. Því ættu allir kennarar að útskrifast með þekkingu á hæfniviðmiðum í námsgreininni íslensku sem öðru tungumáli og vera meðvitaðir um hvernig hægt er að auka orðaforða og styðja við fjölbreytt samskipti með hliðsjón af algildri hönnun náms. Með því móti gætu kennarar mætt þessum hópi nemenda með fjölbreyttum leiðum sem stuðla að virkri þátttöku þeirra á öllum sviðum náms.

Reykjavík

Aðgerð 3.3.1, liður a: Reykjavíkurborg telur gagnlegra að tala um víðsýni í stað umburðarlyndis.

Orðskýringar liður k: Reykjavíkurborg telur að rétt væri að nota orðalagið „fjölþætt mismunun“ til að gæta samræmis við jafnréttislöggjöfina.

Orðskýring liður m: Reykjavíkurborg gerir athugasemd við þessa orðskýringu. Á Íslandi býr hópur fólks sem hefur hefur átt aðsetur hér á landi í mörg ár en hefur ekki sótt um íslenskan ríkisborgararétt. Lagt er til að bætt verði við þessa orðskýringu að hugtakið útlendingur sé „sá sem er ekki með íslenskan ríkisborgararétt og dvelur hér á landi í skamman tíma“.

Lokaorð

Líkt og fram hefur komið fagnar Reykjavíkurborg því að unnið sé að áframhaldandi þróun innan þessa málaflokks. Hér að framan var farið yfir athugasemdir við einstaka aðgerðir framkvæmdaáætlunarinnar sem Reykjavíkurborg telur skipta máli. Það er vert að nefna að lokum að fjalla hefði mátt um þörfina fyrir vandaða túlkapjónustu fyrir þau sem hana þurfa, t.d. hjá sýslumönnum, innan heilbrigðiskerfisins og víðar. Reykjavíkurborg vonast til þess að geta haft jákvæð áhrif á stefnu og framkvæmdaáætlun í málefnum innflytjenda með umsögn sinni og býður sig um leið fram til samtals um hana.

Virðingarfyllt,
Guðrún Elsa Tryggvadóttir
mannréttinda- og lýðræðisskrifstofa